

OCENIANIE I KLASYFIKOWANIE Z HISTORII W KLASIE 4.

Rok szkolny 2024/2025

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z **HISTORII** WYNIKAJĄCYCH Z REALIZOWANEGO PROGRAMU NAUCZANIA.

Temat w podręczniku	Wymagania edukacyjne na ocenę				
	I PÓŁROCZE				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:					
Dział 1. Śladami historii					
1. Historia – nauka o przeszłości	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym się zajmuje historia, – odróżnia przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia przyczyny i skutki wydarzeń, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, jaką rolę odgrywa historia jako nauka, – wyjaśnia, dlaczego w szkole uczymy się historii, – rozróżnia fakty i opinie, 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać, co wpływa na wiarygodność źródła historycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje dowolne odkrycie archeologiczne (na podstawie informacji znalezionych w Internecie),
2. O źródłach historycznych	<ul style="list-style-type: none"> – podaje definicję źródła historycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje źródeł historycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje kilka informacji wynikających ze źródła historycznego, – wskazuje w legendzie elementy fikcyjne i prawdo- podobne, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pracę archeologa, – analizuje źródło historyczne, – ocenia wartość legendy jako źródła historycznego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia nowoczesne techniki badawcze w zakresie archeologii i historii,
Dział 2. O czasie i mapie historycznej					
3. Czas w historii	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest upływ czasu, – zna główne terminy z zakresu chronologii, – wie, że chrześcijanie zaczęli liczyć lata od narodzin Jezusa Chrystusa, – podaje nazwę epoki, w której żyje, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaką rolę odgrywa pomiar czasu w pracy historyka, – rozumie znaczenie kalendarzy w organizowaniu życia różnych grup społecznych, – zaznacza na osi czasu okres p.n.e. i okres n.e., 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje epoki historyczne w kolejności chronologicznej, – zaznacza epoki historyczne na osi czasu, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady osiągnięć cywilizacyjnych charakterystycznych dla poszczególnych epok, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia historię kalendarza,
4. Obliczamy czas	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza oś czasu, – zaznacza daty na osi czasu, – określa wiek wydarzenia na podstawie daty, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia terminy: <i>wiek</i>, <i>półwiecze</i>, <i>era</i>, – oblicza upływ czasu między wydarzeniami z tej samej ery, 	<ul style="list-style-type: none"> – porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> – określa połowę wieku, początek i koniec wieku, – oblicza upływ czasu między wydarzeniami z różnych er, 	<ul style="list-style-type: none"> – ustala wiek i połowę stulecia nadania praw miejskich swojej miejscowości,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
Dział 3. W małej i w dużej ojczyźnie					
5. Historia mojej rodziny	<ul style="list-style-type: none"> – zna własne tradycje rodzinne, – opowiada historię rodziny, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym są pamiątki rodzinne i dlaczego należy je chronić, – rozumie, co to są tradycje rodzinne, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, co to jest pokrewieństwo, – wie, co to jest drzewo genealogiczne i odczytuje z niego potrzebne informacje, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, skąd możemy czerpać wiedzę o historii swojej rodziny, – opowiada o tradycjach kulturowych w swojej rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy wywód przodków lub drzewo genealogiczne swojej rodziny, stosuje znaki graficzne charakterystyczne dla genealogii,
6. Moja mała ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest mała ojczyzna, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia regiony historyczne Polski, – sytuuje na mapie Polski swój region, wskazuje regiony sąsiednie, – przedstawia sylwetkę znanej postaci związanej z rodzinną miejscowością lub regionem, – wymienia ważne zabytki ze swojej miejscowości i regionu, 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia różnicę między małą ojczyzną a regionem, – wymienia elementy charakterystyczne dla jego małej ojczyzny, 	<ul style="list-style-type: none"> – sytuuje regiony na mapie Polski, – zna ważniejsze miasta i tradycje regionów, – wie, jakie informacje o historii rodziny zawierają herby, 	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza album o swojej miejscowości lub dowolnym regionie,
7. Duża ojczyzna – Polska	<ul style="list-style-type: none"> – zna pełną nazwę państwa polskiego, – wymienia sąsiadów Polski, – rozpoznaje i wymienia symbole państwowe, 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje właściwie terminy: <i>naród, państwo, ojczyzna</i>, – wymienia ważniejsze święta państwowe, – wyjaśnia, co to jest patriotyzm, – wymienia ważne zabytki Polski, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje różne sposoby upamiętniania ważnych dla narodu wydarzeń i postaci, – przedstawia przykłady postaw patriotycznych, – wie, czym są miejsca pamięci narodowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ wspólnych dziejów na kształtowanie się zbiorowej (narodowej) świadomości, – przyporządkowuje znane zabytki kultury regionom Polski, – wyjaśnia, na pamiątkę jakich wydarzeń historycznych obchodzimy ważne święta państwowe, 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy w grupie kalendarz polskich świąt państwowych, – zna inne święta państwowe niż te wymienione w podręczniku,
Dział 4. Polska Piastów					
9. Początki państwa polskiego	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia opowieści legendarne od wydarzeń historycznych, – opowiada o początkach państwa polskiego, – podaje nazwę pierwszej polskiej dynastii, – wie, kim byli: Mieszko I, Dobrawa, – zna terminy: <i>plemiona polskie, chrystianizacja, dynastia</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada legendy o początkach polskiej państwowości, – lokalizuje na mapie państwo Polan, tereny zamieszkiwane przez Słowian, państwo Mieszka I, – zna okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I, – wymienia skutki chrystianizacji, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia plemiona polskie, lokalizuje je na mapie, – wie, które plemię polskie zamieszkiwało w X w. jego region zamieszkania, – wymienia główne grody państwa Mieszka I, – opowiada o skutkach przyjęcia chrztu, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rozwój chrześcijaństwa na ziemiach polskich, – ocenia panowanie Mieszka I, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje zabytki związane z państwem pierwszych Piastów, – opisuje życie we wczesno-piastowskim grodzie,

10. Pierwszy król Polski	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim byli: Bolesław Chrobry, św. Wojciech, Otton III, – wie, co się wydarzyło w latach 1000 i 1025, – zna terminy: <i>arcybiskupstwo, biskupstwo, diadem, cesarz, koronacja, misjonarz,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwo Bolesława Chrobrego, Prusy i Niemcy, – oblicza upływ czasu pomiędzy ważniejszymi wydarzeniami, – rozumie, jakie znaczenie dla Polski miała koronacja Chrobrego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie siedzibę arcybiskupstwa, – porządkuje wydarzenia z życia św. Wojciecha i Bolesława Chrobrego w kolejności chronologicznej, 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega religijny i polityczny wymiar zjazdu w Gnieźnie, – podejmuje próbę oceny działań Bolesława Chrobrego, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie we wczesnopiastowskim grodzie, – wie, kim byli wojowie,
11. Ostatni z Piastów	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Kazimierz Wielki, – zna datę założenia Akademii Krakowskiej, – wyjaśnia terminy: <i>zupy solne, Akademia Krakowska, Ruś Halicka, Szlak Orlich Gniazd,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia dziedziny, w jakich nastąpił rozwój państwa za panowania Kazimierza Wielkiego, – podaje niektóre argumenty, uzasadniając przydomek króla, – wyjaśnia znaczenie powiedzenia: <i>zastał Polskę drewnianą, zostawił murowaną,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje pozycję państwa w latach 1333 i 1370, – wymienia ziemie wchodzące w skład Polski w 1370 r., – podaje przykłady zabytków z czasów Kazimierza Wielkiego, 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego Kazimierz uzyskał przydomek „Wielki”, – dostrzega znaczenie kultury, nauki i gospodarki w życiu państwa, – przedstawia znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej, – wie, czym jest Szlak Orlich Gniazd, 	<ul style="list-style-type: none"> – podejmuje próbę oceny działań Kazimierza Wielkiego, – porównuje pozycję państwa polskiego w różnych okresach,

Dział 5. W czasach świetności i upadku

13. Zwycięski sojusz	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę zawarcia unii w Krewie i bitwy pod Grunwaldem, – wskazuje na mapie państwo polsko- litewskie, wymienia jego sąsiadów, – lokalizuje na mapie Kraków, Wilno, Malbork, Grunwald, – zna terminy: <i>unia, państwo zakonu krzyżackiego, rycerstwo, herb, bitwa,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim była Jadwiga i czym się zaślubiła w historii Polski, – wie, kim był Jagiełło, – podaje przyczyny zawarcia unii polsko- litewskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy związek pomiędzy zawarciem unii w Krewie a polsko- litewskim zwycięstwem nad Krzyżakami, – opowiada o bitwie pod Grunwaldem, – wymienia skutki unii w Krewie, – przybliża sylwetkę Zawiszy Czarnego, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie bitwy grunwaldzkiej w historii naszego narodu, – wie, kim byli Jagiellonowie, – wymienia elementy uzbrojenia średniowiecznego rycerza, – opisuje herb rycerski, – wie, czym są rekonstrukcje historyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia dzieła sztuki nawiązujące do bitwy pod Grunwaldem (obraz Jana Matejki, powieść Henryka Sienkiewicza, film Aleksandra Forda),
14. Mikołaj Kopernik i jego odkrycie	<ul style="list-style-type: none"> – zna tytuł dzieła Mikołaja Kopernika, – wyjaśnia terminy: <i>żak, uniwersytet, astronom, odkrycie naukowe,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegało odkrycie naukowe Mikołaja Kopernika, – rozumie znaczenie powiedzenia: <i>wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie dokonania Mikołaja Kopernika dla polskiej i światowej nauki, – porównuje naukę na uniwersytetach średniowiecznym i współczesnym, 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o życiu i dokonaniach Mikołaja Kopernika, – wymienia miasta, z którymi związany był Mikołaj Kopernik, 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy plan wycieczki <i>Śladami Mikołaja Kopernika,</i>
15. Złoty wiek	<ul style="list-style-type: none"> – lokalizuje w czasie <i>złoty wiek,</i> – zna terminy: <i>mąż stanu, hetman, szlachcic, Akademia Zamojska, złoty wiek,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie portu gdańskiego w wiekach XVI i XVII na podstawie obrazu, – wymienia towary, które Polska eksportowała na zachód w XVI w., – wie, co oznacza termin <i>Rzeczpospolita Obojga Narodów,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy, w jaki sposób rozwój gospodarczy państwa przyczynił się do rozkwitu w dziedzinie nauki, kultury i sztuki, – zna postać Jana Zamoyskiego i wymienia dziedziny jego działalności, 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Jana Zamoyskiego, – podaje cechy męża stanu na przykładzie Jana Zamoyskiego, – opisuje Zamość w epoce nowożytnej, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zabytki renesansu w Polsce i lokalizuje je na mapie Rzeczypospolitej, – opisuje jeden z renesansowych zabytków, – charakteryzuje Jana Zamoyskiego jako wybitnego mecenasa,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
16. Stulecie wojen	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów, wymienia jej sąsiadów, – wymienia bohaterów walk w XVII w., – lokalizuje na mapie Jasną Górę, Wiedeń, – zna terminy: <i>potop szwedzki, stulecie wojen, odsiecz, wezyr, hetman, imperium osmańskie,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie znaczenie dla pokonania Szwedów miała obrona Jasnej Góry, – rozumie znaczenie zwycięstwa sprzymierzonych w bitwie pod Wiedniem w 1683 r., – podaje skutki XVII-wiecznych wojen, 	<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje mapę jako źródło wiadomości (zasięg zdobyczy szwedzkiej, wyprawa wiedeńska), – tworzy notatkę na temat wybranej postaci (Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski), 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje skutki XVII-wiecznych wojen, – porównuje osiągnięcia króla Jana III Sobieskiego z dokonaniami poznanych wcześniej postaci historycznych, – wie, co znaczy określenie <i>złoty wiek,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy notatkę na temat dzieła sztuki nawiązującego do obrony Jasnej Góry i odsieczy wiedeńskiej,
17. Upadek Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rzeczpospolitą, wymienia jej sąsiadów, – lokalizuje na mapie Racławice, – wymienia państwa, które wzięły udział w rozbiorach Rzeczypospolitej, – zna terminy: <i>rozbiory, zaborcy, powstanie, niepodległość, kosynier,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wydarzenia powstania kościuszkowskiego, – na podstawie różnych źródeł charakteryzuje Tadeusza Kościuszkę, – omawia sposób walki w powstaniu, – przyporządkowuje regiony Polski do poszczególnych zaborców, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny słabości Rzeczypospolitej w XVIII w., – porządkuje wydarzenia z życia Tadeusza Kościuszki w kolejności chronologicznej, – wyjaśnia, dlaczego w powstaniu wzięli udział mieszczanie i chłopcy, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie znaczenie miało dla Polaków zwycięstwo pod Racławicami, – ocenia dokonania Tadeusza Kościuszki, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasługi Tadeusza Kościuszki w walkach o niepodległość Stanów Zjednoczonych, – redaguje mini przewodnik geograficzny po miejscach związanych z Tadeuszem Kościuszką, – proponuje drogi postępowania dla Polaków po utracie niepodległości,
Dział 6. Wiek niewoli					
II PÓŁROCZE					
19. Szlakiem Legionów Polskich we Włoszech	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jakim celu Polacy podjęli walkę z zaborcami, – zna datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech, – wie, do jakich wydarzeń nawiązuje <i>Mazurek Dąbrowskiego,</i> – zna nazwisko autora słów polskiego hymnu, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działania Jana Henryka Dąbrowskiego we Włoszech, – zna okoliczności powstania Legionów Dąbrowskiego, – na podstawie tekstu <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i> przedstawia cele Polaków w okresie zaborów, 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada historię Legionów Polskich, – rozumie konieczność współpracy Dąbrowskiego z Francją, – wie, dlaczego <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został hymnem Polski, – wymienia bohaterów polskiego hymnu, 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy i interpretacji słów polskiego hymnu, – rozumie znaczenie symboli narodowych w przeszłości i współcześnie, – ocenia postać Jana Henryka Dąbrowskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zabytki związane z Legionami Dąbrowskiego i polskim hymnem,
20. Powstańcze państwo	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę wybuchu powstania styczniowego, – zna terminy: <i>dyktator, wojna partyzancka,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, przeciwko komu powstańcy styczniowi toczyli walkę, – lokalizuje na mapie obszary walk w powstaniu, – oblicza, ile lat upłynęło pomiędzy poszczególnymi powstaniami, – zna zasługi Romualda Traugutta, 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje kilka podobieństw i różnic pomiędzy powstaniem kościuszkowskim a powstaniem styczniowym, – opisuje walki powstańcze i sposób funkcjonowania powstańczego państwa, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego powstańcy podjęli przeciw Rosjanom walkę partyzancką, – podaje przykłady represji po powstaniu styczniowym, – wymienia zabytki związane z powstaniem styczniowym, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jaką politykę zaborcy prowadzili wobec Polaków, – wymienia inne przykłady i formy walki o polskość, wykorzystując różne źródła,

21. Maria Skłodowska-Curie i jej odkrycie	<ul style="list-style-type: none"> – zna terminy: <i>wykładowca, naukowiec, medycyna,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o życiu i działalności Marii Skłodowskiej-Curie, – wymienia odkrycia naukowe Marii Skłodowskiej-Curie, – wie, że w medycynie wykorzystuje się rad, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie odkryć Marii Skłodowskiej-Curie dla światowej nauki, – wskazuje na związek wychowania w domu i postawę Marii Skłodowskiej-Curie, – uzasadnia, że Maria Skłodowska-Curie była patriotką, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie znaczenie ma Nagroda Nobla dla ludzi świata nauki, – wymienia formy upamiętnienia Marii Skłodowskiej-Curie, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia innych wybitnych Polaków żyjących w drugiej połowie XIX w.; wie, w jakich dziedzinach osiągnęli sukcesy,
Dział 7. Czasy wielkiej próby					
23. Bój o niepodległą Polskę	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę odzyskania przez Polskę niepodległości, – wyjaśnia terminy: <i>niepodległość, Legiony Polskie, komendant,</i> – wie, jakie święto obchodzimy 11 listopada, 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Józef Piłsudski, – wskazuje na mapie II Rzeczpospolitą i ważniejsze miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie związek pomiędzy wybuchem I wojny światowej a odzyskaniem przez Polskę niepodległości, – rozumie, dlaczego 11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasługi Józefa Piłsudskiego dla odbudowy państwa polskiego, – tłumaczy, jakie znaczenie dla Polaków miało odzyskanie niepodległości w roku 1918, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jak w jego miejscu zamieszkania obchodzi się Narodowe Święto Niepodległości, – wymienia najważniejsze epizody z okresu walk o granice Polski w latach 1918–1921, – wie, jakie znaczenie w historii Polski miała Bitwa Warszawska,
24. W Gdyni	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Eugeniusz Kwiatkowski, 	<ul style="list-style-type: none"> – lokalizuje na mapie Gdynię, – na podstawie ilustracji i tekstu źródłowego opowiada o budowie portu i miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie i pracę w międzywojennej Gdyni, 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie budowy portu w Gdyni dla młodego państwa, – ocenia decyzję władz o budowie portu w Gdyni, 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o innych sukcesach gospodarczych Polski w latach 1918–1939,
25. Wśród harcerzy z Szarych Szeregów	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę wybuchu II wojny światowej i datę agresji ZSRS na Polskę, – wie, kiedy wybuchło powstanie warszawskie, – wyjaśnia terminy: <i>II wojna światowa, ZSRS, okupacja, mały sabotaż, ruch oporu, Armia Krajowa, Szare Szeregi, Polskie Państwo Podziemne,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Niemcy, ZSRS oraz zasięg okupacji niemieckiej i sowieckiej, – wymienia formy walki stosowane przez Armię Krajową i Szare Szeregi, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego harcerze Szarych Szeregów są dla młodych ludzi wzorem do naśladowania, – podaje przykłady konkretnych akcji bojowych przeprowadzonych z udziałem Szarych Szeregów, – opisuje życie Polaków w czasie II wojny światowej, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny i skutki powstania warszawskiego, – dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy formami oporu Polaków z XIX w. i z okresu okupacji, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje formy upamiętniania powstania warszawskiego,
26. Żołnierze niezłomni	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w którym roku zakończyła się II wojna światowa, – zna terminy: <i>żołnierze niezłomni, żołnierze wyklęci, komuniści,</i> – wie, kim byli Danuta Siedzikówna „Inka” i Witold Pilecki, 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary walk przeciwstawnych władzy komunistycznej, – wymienia cele walki komunistów i żołnierzy wyklętych, – wie, dlaczego żołnierze niezłomni podjęli walkę z komunistami, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje życie w Polsce po 1945 r., – porównuje cele walki komunistów i żołnierzy wyklętych, – wyjaśnia, dlaczego po 1945 r. Polska nie stała się wolnym krajem, – opisuje zmiany granic Polski po 1945 r., – opowiada o losach Witolda Pileckiego w komunistycznej Polsce, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia działalność komunistów i żołnierzy wyklętych, – wie, jakie święto obchodzimy 1 marca, – porównuje stosunek do żołnierzy wyklętych dawniej i współcześnie, – ocenia postawę Danuty Siedzikówny „Inki” i Witolda Pileckiego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy upamiętniania żołnierzy wyklętych,

Temat w podręczniku	Wymagania na ocenę				
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:				
27. W czasach Solidarności	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy utworzono NSZZ „Solidarność”, – zna datę upadku komunizmu, – wyjaśnia terminy: <i>NSZZ „Solidarność”, Polska Rzeczpospolita Ludowa, strajk, związek zawodowy</i>, – rozpoznaje logo Solidarności. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny strajków sierpniowych, – wie, kim byli: Lech Wałęsa, Anna Walentynowicz, Tadeusz Mazowiecki, Jan Paweł II, – wyjaśnia znaczenie słowa <i>solidarność</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację gospodarczą PRL, – wie, kiedy wprowadzono stan wojenny, na podstawie fotografii opisuje działania władzy, – podaje przykłady zmian, jakie były skutkiem Okrągłego Stołu, – dostrzega rolę Jana Pawła II w procesie obalania komunizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega w celach Solidarności elementy walki o niepodległość państwa i prawa człowieka, – porównuje warunki życia w komunistycznej i współczesnej Polsce, – opowiada o polskiej drodze do wolności. 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie informacji zebranych od bliskich opowiada o tym, jakie zmiany zaszły w Polsce po 1989 r., – ocenia zmiany, jakie nastąpiły w Polsce po upadku komunizmu.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który **nie spełnia** wymagań edukacyjnych na ocenę **dopuszczającą**.

W **I półroczu** realizujemy działy:

1. Śladami historii.
2. O czasie i mapie historycznej.
3. W małej i dużej ojczyźnie.
4. Polska Piastów.

W **II półroczu** realizujemy działy:

1. W czasach świetności i upadku.
2. Wiek niewoli.
3. Czasy wielkiej próby.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

- odpowiedzi ustne
- sprawdziany
- kartkówki
- projekty
- aktywność na lekcji
- powtórzenie

Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny - STATUT SZKOŁY §4